

ΜΗΧΑΝΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ: Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ: ἅπαξ ἡ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἐξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 13, ἔτος ἡ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΟ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ

Ἐκεῖνο τοῦ Χάμλετ ὅτι ὁ κόσμος εἶνε φυλακὴ καὶ ἡ Δανία ἐν τῶν στενοτέρων αὐτῆς κελλίων, ἐφαρμόζεται εἰς τὸ Ναύπλιον, τὴν πλήρη ἱστορίαν, ἀναμνήσεων καὶ αἱμάτων προκάτοχον τῶν Ἀθηνῶν πρωτεύουσαν, ὅτι τὸ ὅλον εἶνε φυλακὴ, τὸ Βουλευτικὸν δὲ καὶ τὸ Παλαμῆδι δύο τῶν στενοτέρων αὐτῆς κελλίων. Ἡ πόλις ἔχει μελαγχολικὴν φυσιογνωμίαν ἀπαντῶσαν συνήθως ἐν περικλειστοῖς τόποις, ὅπου ἡ ψυχὴ αἰσθανομένη ἑαυτὴν δεσμώτιδα, κυριεύεται ὑπὸ ἀνεξηγήτου μυστικῆς ἀλγηδόνος. Ὁ θεὸς ἔστησεν εἰς τὴν φυλακὴν αὐτὴν δύο φοβεροὺς φρουροὺς, τὰ δύο φυσικὰ καὶ τεχνικὰ φρούρια, Παλαμῆδι καὶ Ἴτς-Καλὲ, ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν ὁποίων τὸ Ναύπλιον πτήσσει, ὡς νεοσσὸς ὄρνιθος ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν πτερύγων αὐτοῦ. Ἐλεύθερος ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ Παλαμῆδιου καὶ δοῦλος ἐπὶ τῶν ἀπεράντων σκουπιδίων τοῦ ἀξιοτίμου Δημάρχου κ. Δημητριάδου. Ἐκεῖ περιβάλλει θεωπευτικὸς ὁ ὀφθαλμὸς σου τὴν γαλήνην τοῦ Ἀργολικοῦ καὶ ἀφίσταται εὐδαίμων εἰς τὴν θέαν τῶν Μύλων, τοῦ Ἀστρους, τῆς πεδιάδος τοῦ Ἀργους καὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Τυρινθός· ἐδῶ δύνασαι περιπατῶν νὰ χρησιμεύσῃς ὡς μέτρον τῆς ὁδοῦ μόνον τοὺς δύο βραχίονας ἐὰν ἐκτείνῃς καὶ μαλακὰ πατεῖς ἐπὶ χωμάτων, σκυβάλων καὶ στρωμάτων ἐκ φύλλων, πρωτοτύπου ὁδοστρωτικῆς μεθόδου, ἣν ἐπενόησεν ὁ ἐντιμὸς Δημάρχος Ναυπλίου. Ἐὰν οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ἀπεφάσιζάν ποτε νὰ ἀποσπασθῶσιν ἐκ τοῦ ἐντομολογικοῦ Βασιλείου, εἰς ὃ ἐκ μετριοφροσύνης βεβαίως συνετάχθησαν, θὰ ἔκτιζον τοὺς οἴκους τῶν ἐπὶ τῶν δύο ἀκροπόλεων, ἐγκαθιστάντες εἰς τὴν νῦν πρωτεύουσαν ὀρνιθοστάσια, ποιμνιοστάσια καὶ χοιροστάσια, δι' ἃ κυρίως ὁ νῦν Δημάρχος ἐκαλλώπισε καὶ διηυθέτησεν εἰδικῶς τὴν ὑπερῆφανον ἄλλοτε τῆς Ἑλλάδος πρωτεύουσαν. Ὁ κ. Γουδῆς, ἐκ τῶν ὀλίγων ὄνειροπόλων Ἑλλήνων, δι' οὓς ἡ πλειοψηφία τῶν κυβερνώντων ἀπεφάσισε νὰ ἀνεγείρῃ τὸν Δρομοκαίτην, εἶχεν ἄλλοτε προτείνει τῷ Κομμουνδούρῳ τὴν ἰσοπέδωσιν τῆς Ἀκροναυπλίας δι' ἐργασίας καταδίκων. Ἐλαβεν ἀπάντησιν μειδιάμα τοῦ τότε κυβερνήτου, καὶ πῆγε εἰς τὴν δουλειά του. Ὅπως ἔλαβεν ἄλλο μειδιάμα, τοῦ αὐτοῦ εἶδους καὶ σχήματος παρὰ τοῦ νῦν κυβερνήτου, ὅτε ἐπρότεινεν εἰς αὐτὸν τρόπον ἐφθηνείας τοῦ ἄλλοτος, δι' ἐργασίας καταδίκων, συνέπεια τῆς ὁποίας θὰ ἦτο ἡ ἐξαγωγή αὐτοῦ ἐν συναγωνισμῷ πρὸς τὸ ἐφθηνότατον ἰταλικὸν ἄλλας. Τώρα τὸ

Ἴτς-Καλὲ, ὅπερ θὰ περιελάμβανεν πόλιν ὀλόκληρον, περιορίζεται νοσηλεῖον ἑκατοστύας ἀσθενῶν στρατιωτῶν, τῶν πλείστων ὑποκρινομένων τὸν ἀσθενῆ, τὸ δὲ Παλαμῆδι φιλοξενεῖ 76 καταδίκους, διακοσίους στρατιώτας λειποτάκτας καὶ ἓνα λόχον στρατοῦ. Καθεύδει δὲ τὸ Ναύπλιον ὑπνον βαρὺν ὑπὸ τοὺς δύο τούτους ἐφιάλτας, ὃν μόλις ἐνίοτε διεγείρουσιν αἱ ὀξεῖαι εὐδαίαι, δι' ὧν ραίνει τοὺς ὑπηκόους τοῦ ὁ μυρεψὸς Δημάρχος κ. Δημητριάδης.

* *

ὑπὸ τὸ εὐφημώτερον ὄνομα—τὸ Βουλευτικὸν—κρύπτονται, ἀλλὰ καὶ ὑφούνται, ἐν μέσῳ Ναυπλίου, ἀκουμβοῦσαι εἰς οἰκίας ἰδιωτικὰς, προβάλλουσαι ὅπου δῆποτε καὶ ἂν διευθυνθῇ, εἰς ὀλίγα βήματα ἀπὸ τῆς κεντρικῆς Πλατείας τῆς πόλεως ἢ μᾶλλον ἐπὶ τῆς πλατείας, παρὰ τὸν βενετικὸν Στρατῶνα καὶ τὸ Δζαμί-Σχολεῖον, αἱ δυσωδέστεραι φυλακαὶ τοῦ Κράτους. Ἄν καὶ προκειμένου περὶ ἑλληνικῶν φυλακῶν ἢ περὶ δυσωδίας καὶ σκότους καὶ ρυπαρότητος σύγκρισις ἔχει τοιοῦτον λόγον, οἷαν καὶ ἡ μεταξὺ ὁμάδος μαύρων παραβολὴ περὶ τοῦ χρώματος. Εἶνε ὅμως ῥοφερώτεραι ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐν εἶδος συμπλέγματος τάφων, ἐφ' ὧν ὁ χρόνος ἐπέρριψεν ἄφθονον τὴν ἰλὺν καὶ τὴν αἰθάλην καὶ καττημαύρωσεν αὐτάς, ἐνῷ οἱ ἄνθρωποι—Ἕλληνες ἄνθρωποι—πρὸς ἐπίμετρον τῆς ἐντυπώσεως, ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ πτοηθῶσι καὶ τιμωρηθῶσιν οὐκ οἱ ἐν τῇ φυλακῇ, ἀλλ' οἱ ἐκτὸς αὐτῶν περιέβαλλον αὐτάς διὰ τοιούτων μελανοβαφῶν κιγκλίδων, τοιαύτην ἀφιεμένων ἐντύπωσιν, ὡς ν' ἀπεσπάσθησαν ὅλα τὰ ξύλα ἀπὸ σταυρῶν ἐπιταφίων χυδαίου καὶ ἀνωνύμου κοιμητηρίου. Τί σχῆμα ἔχει, δὲν κατορθώσαμεν νὰ συλλάβωμεν. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐκ τοῦ Βουλευτικοῦ ἀναβαίνει τις καὶ καταβαίνει χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ πόθεν εἰσέρχεται καὶ ποῦ ἐξέρχεται. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἰπῶμεν ὅτι τὸ ὅλον οἰκοδόμημα εἰς τοὺς χρυσοὺς καλοὺς καιροὺς τοῦ συνέδεε τέμενος, Δζαμί τούτέστι, καὶ τουρκικὸν μοναστήρι δι' Οὐλεμάδες κτισθὲν ὑπὸ ἐνὸς Ἀγάμπαμπα, πασᾶ μὲ δύο οὐράς, ἦτοι ὑποστρατήγου τῷ καιρῷ ἐκεῖνον.

Ἄν ἐγράφοντο ἀπομνημονεύματα κτιρίων, βεβαίως τὰ τοῦ Βουλευτικοῦ δὲν θὰ ἦσαν ὀλιγώτερον ἐνδιαφέροντα. Ἡσυχαστήριον τῶν Οὐλεμάδων, φιλοσόφων δραματικῶν ἐπικουρεῖων—Βουλευτήριον ἐν καιρῷ τοῦ ἀγῶνος—αἰθουσα χοροῦ ἐπὶ βασιλείας—αἰθουσα στρατοδικείου, τοῦ καταδικάσαντος εἰς θάνατον τοὺς αἰμοφύρτους ἀκόμη ἐκ τοῦ ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνος στρατηγούς Θεόδωρον Κολοκοτρώνην καὶ

Κωνσταντίνον Πλαπούταν—και έπειτα φυλακαί και τώρα φυλακαί: Ποίαι περιπέτειαι! Ύμνοι δθωμανικοί, συζητήσεις ελληνικά, ψιθυρισμοί βαλλιστών, άγριαι αποφάσεις θηρίων κατά ήρώων και ύβρεις, βωμολοχίαι, στεναγμαί, στοχασμοί καταδίκων. Ποίαι περιπέτειαι και πάση ποικιλία!

Έβωθεν τό Τζαμί βλεπόμενον, όπου και οί είς ισόβια δεσμά καταδικασμένοι τριάκοντατέσσαρες τόν αριθμόν, μέ την έκ ξυλίνων κιγκλίδων κατεσκευασμένην θύραν, διά τών στενών τών οποίων ρωγμών μόλις διακρίνει τις έντός παχέος ψηλαφητού σκότους σχηματιζόμενας μορφάς τινας άνθρωπίνους δυσδιακρίτους, ως βήματα τά όποια χαράσσει τις επί ύγρου πηλού και μόλις χαρασσόμενα αύθρει εξαφανίζονται, έχει την όψιν πράγματι άπελπιστικήν. "Αν και είθισμένοι έκ της άτμοσφαιρας τών φυλακών, έδιττάσαμεν έν τούτοις άν έπρεπε νά είτέλωμεν είς τόν μόνον θηριοτροφείου όψιν έχοντα κλωδόν και ν' αυτοχειροτονηθώμεν έν μιᾷ στιγμή είς συνταγματάρχην Μπούθ είσχωρούντες είς κλωδόν λεόντων. Καί όμως έν τη είσόδω τό θέαμα αποβάλλει τό ήμισυ της προτέρας φρίκης. Έπί όλίγα μόνον δευτερόλεπτα συζηρούεσαι πρός παχυλήν νύκτα άπελπισίας. Τό θολωτόν έκείνο κτίσμα παρίσταται ως μικρόν χάος. Ό μεμολυσμένος άνήρ σέ περιβάλλει πανταχόθεν, άπειλών νά σέ πνίξη. Οί άνθρωποι σοί φαίνονται ως σκιαί ή άτμοσφαίρα ως σειρά στρωμάτων συνέφων και άναθυμιάσεων, τών μέν επί τών δέ, ως είς προίκα νυμφών χωρικών βλέπει τις έραπλώματα επί έραπλωμάτων, κλινοστρωμνάς επί κλινοστρωμνών. Όλίγον κατ' όλίγον οί όφθαλμοί διανοίγονται, τά σύννεφα διαλύονται, άρχεσαι διακρίνων τάς διαστάσεις, αίσκιά λαμβάνουν σάρκας, τό σύνολον του Δζαμίου σοί αποκαλύπτεται. Στρογγύλος χώρος ίκανής έκτάξεως (ίσως δεκαμέτρου μήκους και πλάτους), υπό θόλον ύψηλόν, σχεδόν δυσθεώρητον θόλον, διαζωννύμενον περί τά μέσα υπό κυκλικής γαλαρίας, κάτωθεν της όποίας όπαί τινες δι' ών διέρχεται τό φώς όχι του ήλίου, αλλά τό φώς του αϊθέρος, και ύπ' αύτάς τέσσαρα τό όλον παράθυρα, έδαφος έκ πηλού, τοίχוי καταμαυρισμένοι, ευτυχώς σειρά κλινών ξυλίνων, έφ' έκάστης τών όποίων κοιμώνται δύο και τρεις κατάδικοι. Ίδου τό Δζαμίον. Έντός του κύκλου τούτου της νυκτός και του ρύπου, έντός του τάφου τούτου της άμαρτίας και του έγκλήματος, έντός τών είκοσι τούτων πήχεων πλάτους και μήκους, υποτίθεται ότι θα διέλθωσι τόν βίον των οί είς ισόβια δεσμά καταδικασμένοι. "Απαξ θ' άκούσωσιν αί έγκληματίσσαι ψυχαί των ανοίγοντα τά σιδηρά κλειθρα όπισθεν αύτών πρώτην φοράν είσερχόμενοι και κλείουσιν έρμητικώς την θύραν της όδύνης, και δευτέραν φοράν θα την άκούσουν αί λευκανθείσαι ήδη υπό τών πόνων και του κόπου ψυχαί των όταν ό νεκροθάπτης έλθη νά παραλάβη τό πτώμα των. Πρίν ή σās συγκινήση ή είκών αύτη, ένθυμηθήτε ότι μεταξύ τών δύο τούτων στρυφογυρισμάτων της φοβεράς κλειδός μεσολαβούν αναιδοκαταβαίνοντες ως ή Γραφή λέγει μεταξύ Γής και Ούρανου άγγελοί έλέου και σωτηρίας, μεταξύ είρκτης και ύπουργείων, οί έντιμοι βουλευται του προτύπου Κράτους μας. Ούτοι παραλαμβάνουσιν ένίοτε και τόν είς θάνατον και τόν είς ισόβια δεσμά καταδικασμένον έκ της χειρός, παραλούντων πρό της μαγικής επεμβάσεώς των και δεσμών και κλειθρών και άλλσεων και όδηγοΰσιν είς τόν δήμον ή την έπαρχίαν θρασύν και páλιν κομματάρχην, και ίσως ίσως έταίρον έν προσεχεί συνδυασμῶ, βουλευτικῶ έννοείται. Μεταξύ τών φυλακισμένων του Βουλευτικού είδομεν και τόν ώραιότατον λεβέντην ληστήν Τούτουναν. Φίλος γνωρίζων

τά κατ' αύτόν έλεγεν ένώπιόν του, έννοών την περίοδον της ληστείας του:

— Ένα και έναμισε βουλευτή έφρχιανε πάντα ό Τούτουναν.

Και πώς λοιπόν τά πλάσματα αύτου νά μή τόν όνειροπωλώσιν από τούδε έλεύθερον, και άρχηγόν μάλιστα συνδυασμού!

Τό βέβαιον όμως είνε ότι ένόςψ οί άγγελοι βουλευται δέν ανοίγουσι τά πτερά των, ούδὲ φαίνονται βαίνοντες την κλίμακα του Ίακώβ οί έν τῷ Δζαμίῳ και τάς ήμέρας και τάς νύκτας, και τούς όνείρους και τάς έξεγέρσεις των, έκεί, υπό τόν τυφλόν και άκάματον θόλον έν σιδηρά μονοτονία διερχόμενοι, σχηματίζουνσι δεύτερον αύτου πάτωμα έκ ζωντανού μωσαϊκού. *Αύλη δι' αύτούς δέν ύπάρχει.* "Οσας φυλακάς είδομεν, έχουν την μικράν ή μεγάλην, φωτεινήν ή σκοτεινήν, δροσεράν ή ήλιόπυρον αύλήν των. Μέχρι και αύτου του Παλαμηνδιού.

Είνε ή αύλη μία άλλαγή σκηνογραφίας. Καταρτίζεται δι' αύτης, έστω και έν παρωδία, ήμερονύκτιον. Έχουν οί κατάδικοι την νύκτα έν τη είρκτῃ, και την ήμέραν των έν τη αύλῃ. Τό πρώτ όταν αύγάξη ή αύγή δύνανται νά ροφήσωσι έξερχόμενοι του δυσώδους κατοικητηρίου των μίαν δροσεράν πνοήν άέρος. Τό βράδυ αποκάμνοντες έκ της έν τη αύλῃ περιφοράς εύρίσκουσιν άναψυχήν τεντόντοντες τά κατάδικα μέλη των επί της ρυπαράς άχυροστρωμνῃς. "Αν είνε ή μεταβολή τό ιδανικόν του βίου, ή ύπαρξίς αύλης έν τη είρκτῃ δαμάζει κατὰ τό ήμισυ την άδυσώπητον αύτης φύσιν. Οί έν τῷ Δζαμίῳ έβδομήκοντα περίπου κατάδικοι στερούνται του ευεργετήματος αύτου. Καί όμως ό άνθρωπος! τί άνιγμυ—ύπάρχει ευδαιμονία και έν τῷ σκοτεινῷ αύτῷ ζωντοταφίῳ. Ομοιάζει ή ευδαιμονία την άρωματικήν εκείνην ύλην, έξ της δεκάδας και είκοσάδας έναυτών έγκλείων έν τινι θαλάμῳ, δύναται νά αίσθανθῃς ευωδίαν μετά την άπόροδον τόσο χρόνου είσερχόμενος είς τόν θάλαμον αύτόν. Οί φυσικοί φέρουσι τό παραδειγμα τούτο ίν' αποδείξωσι τό έπ' άπειρον διαιρετόν της ύλης· διότι τί άλλο είνε μετά είκοσι έτη αποδιδόμενη ευωδία έξ ενός μικρού τεμαχίου μόσχου είμή ότι εξακολουθούν νά φεύγωσι έκ του μοσχοβολούντος σωματίου του μόρια, άτομα μικροσκοπικά, τά όποια προσβάλλουσι τό αίσθητήριον της όσφρήσεως. Ούτω διαιρετή είνε και ή ευδαιμονία είς μόρια, είς άτομα, έπ' άπειρον. Έν τῷ τσαμίῳ εκείνῳ ευωδιάζουσιν, έστω και υπό μορφήν βκτηρηδίων, μόρια ζωῃς και ευδαιμονίας χαμογελώσας. Ύπάρχουν έκεί στιγμαί γέλοιων και παιδιών, στιγμαί άστεϊσμών και χουζουριού, στιγμαί όρέξεως και χορτασμού. Έν τῷ στενῷ εκείνῳ έδάφει ύπάρχει χώρος δι' όλίγας είκόνας και προσευχάς, χώρος διά μικρόν καφεΐσιον, χώρος διά συνεντευκτήριον, και πλατεϊαν, και δρόμους, και μαγειρεία και οίκους άκόμη χαρτοπαιγνίων. Αναμίνετε νά ιδήτε τούς ανθρώπους εκείνους διαρκώς κλαίοντας την τύχην των, θρηνοΰντας έν άγωνία, ώχρους, στεγνούς, πτωματικούς, άπολέσαντας πρό πολλού την δύναμιν του μειδιάν, την δύναμιν του σκέπτεσθαι, την δύναμιν του λαλεΐν. "Οχι! "Ολην εκείνην ή βδελυρά άτμοσφαίρα είνε βαπτισμένη είς τό υγρόν της έλπίδος, ραινούσης κάθε πρωί και κάθε νύκτα μέ τάς σταγόνας του μυθικού άθανάτου νερού της όφεις και πρόσωπα, ψυχάς και πνεύματα. Εάν τά νεύρα ώνομάσθησαν υπό ψυχιατρού τινος ζωή ύλοποιηθείσα, αλλά τά νεύρα της ζωῃς αύτης βεβαίως είνε ή έλπίς. Αίώνιον άνθος μεθύν και μωραΐνον την άνθρωπίνην ψυχήν. Διά τούτο, συνεργούσης της έλπίδος και ύποβοηθούντος του πράγματι ίαματικού νερού

τοῦ Ναυπλίου, οἱ κατάδικοι ὅλοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φαίνονται ὑγιέστατοι.

Τὴν ὥραν καθ' ἣν εἰσπρόχουμεθα εἰς τὸ Δζαμί, οἱ φυλακισμένοι ἠγόραζαν σταφύλια. Εἰκοσιπέντε μόνον λεπτά τὴν ὁκτῶν, σταφύλια τὰ ὅποια ἐπληρώνομεν ἡμεῖς τότε ὀδοῦντες. Καὶ τοῦτο, χάρις εἰς τὸν Νομάρχην Ἀργολίδος, καταργήσαντα τὸ κακὸν ἐν ταῖς φυλακαῖς εἰσαγόμενον—πάλιν διὰ τῶν ἀγγέλων βουλευτῶν—μονοπώλιον κρεσπώλου, ὀψωπώλου, παντοπώλου, πωλούντων ἐν ρωμαϊκῇ κακουργίᾳ ὅσα ὅσα εἰς τοὺς διὰ 36 λεπτῶν τροφοδοτούμενους ὑπὸ τοῦ Κράτους καταδίκους, καὶ εἰσαγαγόντα τὸν ἐλεύθερον συναγωνισμόν.

* *

Οἱ ἐν τοῖς κελλίοις κατὰ τοῦτο εἶνε ἀτυχέστεροι τῶν ἐν τῷ Δζαμίφ συναδελφῶν των, διότι ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα τῆς αὐλῆς, ὡς καὶ τοῦ; πρὸ τῶν κελλίων διαδρόμους. Ἄν καὶ τὰ κελλία εἶνε οὕτω πως κατεσκευασμένα, ὥστε κατὰ τὴν φράσιν ἐνὸς καταδίκου, μόνον ἓνα φρούδι ἡλίου κατορθοῖν νὰ εἰσχωρήσῃ, οὐχ ἥττον διαιτῶνται ἀνθρωπινώτερον καὶ ὀλιγώτερον θηριωδῶς. Ἀλλὰ τὰ κελλία των! τὰ κελλία των! Αὐτοὶ οἱ κύριοι Οὐλεμάδες, δι' οὓς ὁ Ἀγάμπαμπας ἔκτισε τὴν μονὴν αὐτήν, οὐδόλως θὰ ἐσυγγένευον ψυχικῶς πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει τρυφηλοῦς συναδελφούς των, περιφέροντας ἐν μακαριότητι τὸν πολυχρῶμον ἱματισμόν των, δζουμπὲ διαφανῇ καὶ κυματίζοντα, ζώνην ἀταξωτὴν, μεταξωτὸν πολλάκις βρακίον καὶ λευκὸν, κατάλευκον ἢ πράσινον ἀνοικτὸν περιζῶμα περὶ τὸ φέσιον, νεωτάτους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ζωηροὺς, πυροφθάλμους καὶ εὐειδεῖς, πρῶτους εἰς τὸν περίπατον καὶ πρῶτους εἰς τὴν εὐωχίαν, Συβαρίτας τὴν πολυτέλειαν καὶ Σαρδαναπάλους εἰς τὸ χαρέμιον. Ἡ οἱ Οὐλεμάδες τοῦ Ἀγάμπαμπα ἦσαν ἀληθεῖς ἀσκηταί, ὁπαδοὶ Συμεῶν τοῦ Στυλίου, ἢ ὁ Ἀγάμπαμπας αὐτὸς ὑπὸ τὸ πρόσχημα φιλευσεβείας ἐνόησε νὰ ἐγκαθεῖρξῃ τοὺς ἱερεῖς τοῦ θρησκευματός του, ὡς ἐμπρέπει εἰς πολλοὺς ἐκ τοῦ ἱερατείου. Καὶ ὑπομονὴ δι' ἐκείνους, ἂν ἕκαστος Οὐλεμάς εἶχε καὶ τὸ κελλίον του· ἀλλ' εἰς τοὺς κατάδικους τοῦ Βουλευτικοῦ, ἕκαστον τοιοῦτο διανέμονται ἕξ καὶ ὀκτὼ καὶ δέκα. Τί ὕπνος εἶνε ἐκεῖνος. Τί βδελυγμία καὶ πόρνευσις ἀναπνοῶν! Τί τερατώδης εἰκὼν νεοελληνικῆς βρώμας, ἐξεικονίζουσης καὶ αὐτῆς τὰ φιλοκάθαρα ἐνστικτικὰ τῶν κυβερνητῶν μας. Νὰ τὸ εἰπώμεν; Θὰ ἐπροτιμῶμεν νὰ σύρωσιν οἱ κατάδικοι καὶ ἀπὸ μίαν σφαῖραν εἰς τοὺς πόδας των, θὰ ἐπροτιμῶμεν ἀκόμη ἡμισείας ὥρας βασανιστήρια, ἀπὸ τοῦ καταναγκαστικοῦ αὐτοῦ ἐμποτισμοῦ δυσωδίας, ρυπαινούσης τὴν ψυχὴν καὶ λιπαινούσης τὰ νεῦρα, ὥστε νὰ διαρρέῃ δι' αὐτῶν στύγιον μαῦρον ρεῦμα ἀκαθαρσίας, ἀπὸ τοῦ φορτώματος αὐτοῦ ἐντὸς στενῆς ὕψους μαύρης χωματοστρώτου λιποπνίκτου λωρίδος, τοῦ ἐγκλήματος ἐπὶ τὸ ἐγκλημα, τοῦ κακούργου ἐπὶ τὸν κακούργον. Τί ἀδελφωμα ψυχῶν πονηρῶν, τί γάμοι ἐγκλημάτων, τί συζυγία τερατωδῶν ἐνστικτικῶν τελοῦνται ἐκεῖ μέσα καὶ τί μόλυσμα μεταδίδεται ἀπὸ ὀκτὼ ἐκτάδην κατακειμένων σωμάτων τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δὲ, συμπυκνῶνται, ὑφίσταται ζύμωσις, πλάττεται εἰς μάζαν, εἰς ἣν μία πνοὴ ἀρχικακούργου ἀρκεῖ ἵνα μεταδώσῃ ζωὴν καὶ σχηματισθῇ ἐκ τῶν ὀκτὼ ἐννατος κακούργος!

Ἡ ἐλληνικὴ δικαιοσύνη ἐπιβάλλουσα ὡς μόνον τιμωρίαν τὴν δυσωδίαν, τὸ μόλυσμα, —κατὰ τὰ ἄλλα ἐλευθερωτῶν ὄντων τῶν κακούργων, οὔτε φόβον, οὔτε σεβασμόν, οὔτε συναισθήσεως ἐμπνεομένων αὐτοῖς, ἐτοίμων νὰ σφίγξωσι τὴν χεῖρα τοῦ ἐπισκεπτομένου αὐτοῦ Εἰσαγγελέως, ἀρκεῖ νὰ τύ-

χῃ συντοπίτης ἢ κουμπάρος τινος—ἡ ἐλληνικὴ δικαιοσύνη ἐξαιρομένη εἰς τὸ σύστημα αὐτὸ τῶν πόνων, μᾶς φαίνεται βρωμερὰ καὶ αὐτῇ. Καὶ εἶνε θεέ, τῆς Ἑλλάδος, βρωμερὰ, ἐξ ἀντανάκλασεως τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς ἐπιβάλλουσα καὶ τὰς ποινας. Ὡ! ἰσοβιότης τῶν δικαστῶν! ποῖα ἰσόβια σοὶ ἔπρεπον δεσμά!

Καλεδάν

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ

τοῦ περὶ **Βουλευτικοῦ** ἄρθρου μας δημοσιεύομεν καὶ τὰ ἐπόμενα:

Ὁμολογουμένως ὁ μᾶλλον λεβέντης ὅλων τῶν ἐν τῇ φυλακῇ εἶνε ὁ ληστής Τούτουνας. Ἐπακριβῶς μορφὴ εὐειδῆς καὶ γλυκυτάτη. Μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας, μεθ' ἧς διεδραμάτισε πρόσωπον Βασιλέως τῶν Βουνῶν, ἠδύνατο νὰ παίξῃ καὶ πρόσωπον Δὸν Ζουάν τῶν σαλονίων. Γνησίᾳ ἐλληνικῇ καλλονῇ τριανταπέντε μόλις ἀνοίξων. Καὶ ἡ παράδοσίς του εἶνε ρωμαϊκῇ. Εἶχε φονεύσει εἰς τὸν ἀδελφόν του, καὶ μετὰ ἐν ἔτος ἐξήρχετο τῶν φυλακῶν ὁ φονεὺς θρασὺς, ἀπειλῶν ὅτι θὰ φονεύσῃ καὶ τὸν Τούτουναν, καὶ θ' ἀτιμάσῃ καὶ τὴν ἀδελφὴν του καὶ θὰ καταστρέψῃ ὅλο τὸ σῶμά του. Ὁ Τούτουνας εἰκοσαετὴς τότε ἐφόνευσε τὸν ἀδελφοκτόνον κακούργον καὶ πῆρε τὰ βουνά.

Τὸ θάρρος ὑπῆρξε πάντοτε ἴσον τῆς λεβεντιάς του. Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ τὸν κατεδίωκε στρατὸς, αὐτὸς ἐφ' ἀμάξης ὦν, συνωμίλει μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς καταδιώξεως Μοιράρχου περὶ τοῦ Τούτουνα.

Ἀφοῦ τελείωσε ἡ κουβέντα, εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν, ὁ Τούτουνας ἐγερθεὶς ὀρθὸς εἶπε:

— Κύριε Μοίραρχε, ὁ Τούτουνας σᾶς ἀποχαιρετᾷ!

Τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Βουλευτικοῦ κατ' οὐδὲν διαφέρει τῶν ἄλλων δωμάτων· ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ κατοικοῦντες εἶνε ἀσθενεῖς. Ἐλυπηθῆμεν ἓνα γέροντα ἐκ Γορτυνίας, Γεώργιον Σπανόπουλον, οἰκογενειάρχην καὶ ζωοκλόπον. Ἐχει δεκατεσσαράμισι ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τώρα φθίνει, καὶ δὲν τοῦ ἐπιτρέπουν ν' ἀποθάνῃ ἐλεύθερος πλησίον τῆς οἰκογενείας του.

Ἀπευθυνόμεθα εἰς τὴν τρυφερὰ οἰκογενειακὰ αἰσθήματα τοῦ κ. Κοντοσταύλου παρακαλοῦντες νὰ δώσῃ ἑλευθερίαν ὅχι εἰς τὸ σῶμα—διότι τοιοῦτο δὲν τοῦ ἔμεινε—ἀλλ' εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ δυστυχοῦς γέροντος.

Ὁ φιλελεύθερος νομάρχης Ἀργολίδος, ὁ ἀθάνατος Γιαννοῦκος Μαυρομιχάλης, εἶχε λάβει κάλλιστον μέτρον, ἀποφασίσας πάντες οἱ ὑπὲρ τὰ δώδεκα ἔτη γεγονότες ἐν τῷ Βουλευτικῷ νὰ ἐλευθεροῦνται. Διότι τὸ δόγμα τοῦ φίλου Μαυρομιχάλη εἶνε ἀνεπίδεκτον ἀντιρρήσεως:

— Ἡ σκότωσέ τον, λέγει, ἢ βγάλ' τον.

Τὸ λόγιον τοῦ Μαυρομιχάλη ἔπρεπε νὰ χαραχθῇ μαύροις γράμμασι ἐπὶ τῆς προμετωπίδος πάσης ἐλληνικῆς φυλακῆς.

Δυνάμει τῆς παρὰ τῇ ὑπουργείῳ ἐπιμονῆς του ὁ κ. νομάρχης ἐλευθέρωσε πολλοὺς τοιοῦτους σαπῆσαντας πλέον εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἐμεῖναι ὅμως καὶ ἄλλοι, οὓς συνέστησε μὲν, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη.

Τοιοῦτος εἶνε ὁ **Χρήστος Παπαγεωργίου**, ἡπει-